

Diarienummer: SN-2025/277

Handläggare: Catrin Josephson, socialchef

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Uppsägning av samverkansavtal om intensiv kontextuell behandling

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att säga upp samverkansavtalet avseende intensiv kontextuell behandling (IKB) med region Uppsala och kommunerna Heby, Tierp, Enköping, Håbo, Östhammar och Uppsala.

Sammanfattning av ärendet

Intensiv kontextuell behandling (IKB) Uppsala län är en integrerad individ- och familjebehandlingsmodell driven i samverkan mellan socialtjänst och barn- och ungdomspsykiatri. Via länets socialchefsnätverk har kommunerna fört dialog med region Uppsala om verksamhetens innehåll och effekt. Dialogen har medfört att samtliga kommuner gör bedömningen att avtalet bör sägas upp från och med 2027-01-01.

Under uppsägningstiden, som utgörs av år 2026, kommer förvaltningen att säkerställa att rutiner finns på plats för att inom ordinarie verksamhet och samverkan ge nödvändigt stöd till eventuellt berörda kommuninvånare.

Ärendets uppkomst och historik

Uppstart

I Uppsala län startades IKB år 2008 genom att de åtta huvudmännen gemensamt finansierade en verksamhet som organisatoriskt drevs av regionen (landstinget). Målgruppen är ungdomar med självskadebeteende och hög risk för suicid. År 2021 framförde flera kommuner att de inte längre ville finansiera verksamheten i sin dåvarande form. De orsaker som angavs var bland annat att regionen ensam styrde teamet samt att den verksamhet som bedrevs föll under de uppgifter regionen ansvarar för.

Nuvarande samverkansavtal

År 2022 ändrades upplägget i och med ett nytt samverkansavtal, som innebar att kommunerna gemensamt finansierade tre familjebehandlare och en samordnare, vilka fick Uppsala kommun som arbetsgivare, medan regionen fortsatte som arbetsgivare för övriga behandlare. Totalkostnaden för de kommunala medarbetarna uppgår sedan dess årligen till cirka 4 miljoner kronor och de

deltagande kommunerna betalar utifrån antal invånare. Den del av totalkostnaden som betalas av socialnämnden i Knivsta kommun har år 2025 uppgått till 235 tkr.

Ärendebeskrivning

Principer för uppsägning av samverkansavtal

Inom HSVO-samverkan styrs hur uppsägning av samverkansavtal ska hanteras i VIS-dokumentet "Principer för samverkan, avtal, överenskommelser, riktlinjer och rutiner". VIS-dokumentet stadgar att en risk- och konsekvensanalys ska genomföras om någon part överväger att säga upp avtalet. En risk- och konsekvensanalys hölls den 5:e november 2025 där representation från samtliga huvudmän deltog.

Risk- och konsekvensanalys

Region Uppsala har i risk- och konsekvensanalysen framfört att det vid eventuell nedläggning av IKB finns risk för att samverkan försämrats mellan huvudmännen, samt att en nedläggning medför viss risk att IKB:s målgrupp får en mindre samordnad vård. Regionen har meddelat att IKB inte kommer att drivas i sin nuvarande form om endast någon eller några av länets kommuner deltar. Orsaken är att regionen är skyldig att ge jämlik vård till länets invånare oavsett i vilken kommun de bor.

Från kommunerna har framförts att man redan idag har egen kompetens inom sina familjeenheter för att kunna möta målgruppens behov och att man sammantaget därför inte bedömer att målgruppen kommer att drabbas.

Efter risk- och konsekvensanalysen har ansvariga tjänstemän från Enköping, Heby, Tierp, Håbo, Uppsala och Östhammar meddelat att de ämnar säga upp avtalet under december 2025. Förvaltningen föreslår att socialnämnden i Knivsta kommun gör detsamma. Avtalet stadgar att uppsägningstiden är ett år. IKB kommer därför att drivas även under 2026 för att upphöra den 1:a januari 2027.

Samverkansavtalet från 2022 är signerat av socialchef. I nuvarande delegationsordning har dock förtydligats att Socialnämnden är beslutsfattare vid samverkansavtal med större årlig kostnad än två prisbasbelopp.

Konsekvensbeskrivningar

Säkerställd vård och omsorg

Likvärdig kompetens

Från och med 1 januari 2027 behöver socialnämnden i Knivsta kommun kunna erbjuda stöd till de ungdomar och familjer som IKB annars skulle ha stöttat, inom ramen för kommunens ansvarsområde. Vård- och omsorgskontoret har under de två senaste åren inte haft ett enda ärende inom IKB och endast enstaka dessförinnan. Det är därmed endast få ungdomar och familjer som berörs av en nedläggning. För de som ändå berörs bedömer förvaltningen att kompetens för behandling finns internt inom enheten för råd och stöd.

Likvärdig samordning av familjens insatser

När individer behöver stöd från både kommun och region ska båda huvudmännens insatser enligt lag samordnas i en samordnad individuell plan (SIP). Detta finns

beskrivet i länsövergripande styrdokument (VIS-riktlinje). Förvaltningen kommer därutöver att under uppsägningstiden säkerställa att eventuella ytterligare rutinbehov löses för att sedan inom ordinarie verksamhet och samverkan kunna ge nödvändigt stöd till eventuellt berörda kommuninvånare.

Ekonomiska konsekvenser

Genom uppsägning av samverkansavtalet uteblir den årliga kostnaden från och med år 2027. Under vissa perioder kan avsaknad av IKB komma att innebära utökat resursbehov hos enheten för råd och stöd med upp till motsvarande belopp. En uppsägning av samverkansavtalet förväntas därmed sammanfattningsvis inte påverka socialnämndens budgetbehov nämnvärt, men möjligen något positivt på totalen.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys är gjord enligt checklista.

Konsekvenser om beslutet inte tas

Region Uppsala har meddelat att IKB inte kommer att bedrivas om endast några enstaka kommuner vill fortsätta samarbetet. Eftersom en önskan att säga upp avtalet meddelats från samtliga berörda kommuner blir utgången avseende IKB sannolikt detsamma oavsett beslut från socialnämnden i Knivsta kommun.

Underlag för beslut och beslutsexpediering

Underlag för beslut

Tjänsteutlåtande 2025-12-08
Samverkansavtal IKB 2023

Beslutet skickas till

Akten
Region Uppsala
Uppsala kommun

Catrin Josephson
Socialchef

Barnchecklista inför beslut

Alla under 18 år är att betrakta som barn.

1. Påverkar beslutet barn?

Ja ☒

Nej ☐

Ärendet rör en samverkansinsats för barn och familjer.

2. Hur har barns bästa beaktats?

En riskanalys har gjorts. Barn och familjers behov kommer att tillgodoses av andra insatser. Vid behov av samordning med insatser från region Uppsala kommer detta att hanteras genom SIP (samordnad individuell plan).

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

4. Barn tillfrågas vid övergripande fleråriga planer/styrdokument. Har så skett?

Ja ☐

Nej ☒

Inte aktuellt. Beslutet rör inte en övergripande flerårig plan eller ett flerårigt styrdokument. ☐